

для забезпечення терапевтичного ефекту, зважаючи на те, що у частини хворих собак повне одужування все ж таки досягалось.

Висновки. За розвитку гепатопатії з ознаками гепатодистрофії у собак характерними при лабораторному дослідженні крові є гіперпротеїнемія, гіпоальбумінемія, гіпербілірубінемія та підвищення активності АлАТ, АсАТ, лужної фосфатази та ГГТП. При лікуванні таких хворих собак ефективним є схема лікування, яка передбачає застосування внутрішньовенно 20%-го розчину глюкози, 5 %-го розчину аскорбінової кислоти, інсуліну, есенціале на 7 діб.

Продовження лікування за допомогою гепатопротектора есенціале форте Н в капсулах внутрішньо має більш виражений терапевтичний ефект на 21 добу лікування, ніж при застосуванні силібору.

ОРГАНОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ ЛЕГЕНЬ СТАТЕВОЗРІЛОГО КОНЯ

Горальський А. П. – д. вет. н., професор

Сокульський І. М. – к. вет. н., доцент

Глухова Н. М. – аспірант

Колеснік Н. А. – к. вет. н., доцент

Поліський національний університет, м. Житомир

Вступ. У практиці ветеринарного лікаря досить часто зустрічаються захворювання органів апарату дихання свійських тварин та м'ясоїдів. При цьому найчастіше враження у тварин піддаються легені. В основі легень лежить бронхіальне дерево, що утворене шляхом розгалуження двох головних бронхів. Останні із основних бронхів підрозділяється на сегментарні бронхи, що йдуть у частки легень та мають видову особливість. У частках легень такі бронхи поділяються на сегментарні бронхи, що дають початок їх сегментам. У розвитку захворювань легень виділяють чотири основні етапи: ситуація загрози з наявністю факторів ризику; передхво-

роба; розгорнута клінічна картина захворювання різної етіології; ускладнення хвороби з множинними наслідками інших систем та їх органів. Вважають, що в основі розвитку майже будь-якого захворювання, лежить порушення адаптаційно-захисних механізмів. Зокрема, первинною ланкою у виникненні захворювань органів дихання, являється та чи інша ступінь їхньої неспроможності. Отже, у основі профілактики та діагностики хвороб органів дихання, важливим моментом є морфологічне дослідження параметрів морфометричних характеристик на рівні макро-та мікроскопічної будови.

Мета роботи: дослідити морфологічну структуру органів дихання статевозрілих коней.

Матеріали та методи досліджень. Фрагмент наукової роботи з розділу морфологічні особливості легень у хребетних тварин належить до тематики кафедри нормальної і патологічної морфології, гігієни та експертизи факультету ветеринарної медицини Поліського національного університету на тему: «Розвиток, морфологія та гістохімія органів тварин у нормі та при патології», (державний реєстраційний № 0120U100796).

Матеріалом для морфологічного дослідження були відпрепаровані легені свійських тварин (статевозрілий кінь). Під час проведення експериментальних досліджень дотримувались міжнародних вимог Закону України № 3447 – IV від 21.02.06 р. «Про захист тварин від жорсткого поводження» і узгоджувалися з основними принципами «Європейської конвенції з захисту хребетних тварин, що використовуються для експериментальних та наукових цілей» (Страсбург, 19860, декларації «Про гуманне становлення до тварин» (Гельсінкі, 2000) і Національного конгресу з біоетики «Загальні етичні принципи експериментів на тваринах» (Київ, 2001).

Для гістологічного дослідження тканину легень фіксували в 10% розчині нейтрального формаліну протягом 24-48 годин, після чого за загальноприйнятою методикою гістологічного дослідження проводили процес заливки тканини органа у парафін №1 та №2. У подальшому виготовляли зрізи товщиною 5-8 мкм. Для мікроскопіч-

ного дослідження зрізи фарбували гематоксиліном та еозином.

Анатомічні та гістологічні терміни структурних частин легень подано згідно з Міжнародною ветеринарною анатомічною номенклатурою.

Результати дослідження. Органи дихання забезпечують складний процес дихання, обумовлений поглинання організмом кисню та виділення вуглекислого газу. Цей життєво важливий процес полягає в обміні газами між організмом і навколишнім атмосферним повітрям.

Легені лежать у грудній порожнині, майже повністю її займають та підтримуються у своєму положенні бронхами, кровоносними судинами та складкою плеври. Права легень дещо більша за ліву, тому що лівіше розташоване серце між легеньми. Співвідношення розмірів лівої легені до правої дорівнює 1,22:1. У коня відносна маса легень становить близько 0,60±0,055%. Абсолютна маса лівої легені становить 1506,25±60,49 г, правої відповідно – 1811,98±72,95 г.

При дослідженні краніальної частки лівої легені, абсолютна маса становить 197,45±19,26 г. У правій легені відповідна маса дорівнює 214,1±24,06 г. Найбільшу абсолютну масу мають каудальні частки легень: у лівій легені цей показник в середньому дорівнює 1308,66±98,75 г, а у правій – 1423,8±102,71 г, відповідно. Найменшою є абсолютна маса додаткової частки правої легені, яка у коней становить – 174,2±16,02 г.

На медіальній (середостінній) поверхні кожної легені розташовуються ворота легень, них входять головні бронхи, легеневі артерії і виходять легеневі вени, які утворюють корінь органу. Ворота легень у коня оточені зовні плевральною складкою, яка є межею переходу легеневої плеври на основу судин та бронхів.

Легені коня міжчасточковою серцевою вирізкою поділяються на дві частки, перша – краніальна, менша розмірів за другу каудальну.

Основними компонентами легень є повітроносні шляхи, респіраторний відділ та судини (артеріальні, ве-

нозні). Сполучнотканинна основа об'єднує їх в компактний парний паренхіматозний орган.

Складові частини респіраторного відділу легень представлені розгалуженою сіткою альвеол, останні розташовані у стінках респіраторних бронхіол та альвеолярних протоків (ходів) і альвеолярних мішечків.

Висновки. Визначення морфометричних показників органів і тканин, у тому числі легень у свійських тварин, має не тільки пізнавальне значення, але є основою для визначення форми, встановлення порівняльно-анатомічних типів тих чи інших органів та служить морфологічним критерієм норми від патології. Так, за абсолютною масою ліва легеня менше в 2,20 рази ($P < 0,01$), а права – в 1,83 рази ($P < 0,01$), порівняно з абсолютною сумарною масою лівої і правої легень коня.

МІКРОМОРФОЛОГІЯ СЕРЦЯ СТАТЕВОЗРІЛОГО СВІЙСЬКОГО КОНЯ

Горальський А. П. – д. вет. н., професор

Сокульський І. М. – к. вет. н., доцент

Рагуля М. Р. – аспірант

Колеснік Н. А. – к.вет.н., доцент

Поліський національний університет, м. Житомир

Вступ. Серцево-судинна система забезпечує транспорт крові та всіх необхідних речовин до органів та видалення продуктів метаболізму. Виконуючи одну з головних функцій – транспортну, така система забезпечує безперервний перебіг фізіологічних та біохімічних процесів в організмі.

Вивчення морфології серця у хребетних тварин приділяли увагу дослідники різних наукових напрямів. Організм постійно потребує нормальної діяльності серця, відповідаючи на вплив зовнішнього середовища, яке перетворює всі органи в ході історичного розвитку. Серце тварин і людини може пристосовуватися та зміню-